

begge Standpunkter repræsenterede. Man enedes om dette, at begge Veje kunde gaas, men Vejen, den midlertidige Valgkredsordning, vilde vi ikke gaa, medmindre der sikredes os almindelig Samstemning dertil. Sagen var den, at denne Vej var formelt ikke grundlovmæssig, og at Regeringen ikke vilde fremtræde med et saadant Forslag, uden at alle saa at sige paa Forhaand havde givet den Absolution for denne Afvigelse fra Grundlovens Bogstav. Mine Henvendelser førte ikke til det forønskede Resultat. Jeg fik et bekræftende Svar fra den radikale, fra den socialdemokratiske, fra den forhandlende Venstregruppe og fra Venstre-reformpartiets Bestyrelse. Men man var bekendt med, at der indenfor Venstre-reformpartiets Medlemskreds var overordentlig afvigende Opfattelser af den Sag, og mange nærede meget store Betænkeligheder derved og vare endogsaa Modstandere deraf. Fra det daværende ærede Medlem fra Thisted, Etatsraad N. Andersen, fik jeg en Tilkendegivelse af, at han selv ikke havde noget imod at gaa den Vej, og at han ogsaa mente, at der var Stemning derfor indenfor Folketingets Højre, men det er selvfølgelig rigtigt, som det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (H. L. Møller) oplyste i Gaar, at han tog det Forbehold, at, inden han gav en endelig Besvarelse, maatte det underkastes Afgørelse af Højres Gruppe. Dette fandt ikke Sted, men jeg vidste allerede saa meget, at jeg kunde se, at denne Sag efter al Sandsynlighed vilde kunne gennemføres i Folketinget. Men i Landstinget var Stillingen mindre gunstig. Der erklærede nemlig de to Grupper, som tilsammen udgøre Tingets Flertal, Højres Gruppe og de Frikonservatives Gruppe, sig derimod, og dermed maatte jeg betragte Sagen som bortfalden, dels fordi Betingelsen, nemlig Opnaaelsen af alle Partiers Samtykke til at gaa den Vej, ikke havde kunnet naas, og navnlig fordi det var givet, at efter Højres og de Frikonservatives bestemte Nej kunde Sagen ikke gennemføres i Landstinget, undtagen gennem en Kamp- og Opløsningspolitik, og den fandt vi ikke, vi burde tage op i et Spørgsmaal som dette, hvor vi ikke var i fuldstændig formel Overensstemmelse med Grundloven. Det var Grunden til, at mine Bestræbelser sidste Efteraar strandede, men ikke, at jeg er kommen til at anse det for mindre ønskeligt end tidligere, at vi fik en retfærdig Valgkredsordning.

Jeg maa nu sige, at jeg glæder mig over, at den højtærede Regering vil tage denne Sag op. Det er en Selvfølge, at jeg kan lige saa lidt som det ærede Medlem fra Nørresundby (Jensen-Sønderup), der talte nylig om denne Sag, sige noget paa min Gruppens Vegne, da der ikke har været forhandlet derom, men det er en klar Sag, at jeg kan i hvert Tilfælde ikke være en Modstander af at gaa en Vej, som jeg selv for et Aar siden arbejdede for at gaa, men jeg mener dog, som ogsaa det ærede Medlem fra Nørresundby var inde paa, at det rette er dette, at Ordningen kommer til at fremtræde som en fuldstændig midlertidig Foranstaltning.

Det høje Ministerium har sat det som en af sine videregaaende Opgaver at søge at faa en Grundlovsændring gennemført. Spørgsmaalet om Grundlovsændringen har ligget i Luften i ikke ganske kort Tid, og jeg havde Lejlighed til, medens jeg endnu var Konseilspræsident, i Anledning af et privat Forslag, der fremkom her, at udtale, at ogsaa den daværende Regering mente, at det var en Opgave, som vilde frembyde sig til Løsning i en ikke fjern Fremtid, og selvfølgelig maa den efter vor Mening ske i Junigrundlovens Aand. Jeg tror, at skal en midlertidig Valgkredsordning gennemføres, vil det være klogt, at man sætter den i Forbindelse med den Grundlovsrevision, som bliver en uomgængelig Opgave i vort politiske Liv i Fremtiden. Man vil maaske lettere kunne gennemføre en midlertidig Valgkredsordning, naar man ved, at kort efter vil der følge alvorlige Bestræbelser for at faa gennemført en Ordning, som hviler paa fuldkommen trygt, grundlovmæssigt Grundlag. Jeg behøver ikke at sige, det har jeg udtalt saa mange Gange, at det, vi skulle forsøge paa, er ikke Gennemførelsen af de 170 Valgkredse, noget, som jeg i Realiteten er Modstander af, og som jeg tror en ganske overvejende Del baade af dette Tings og Landstingets Medlemmer er Modstandere af, men man bør holde sig til den praktiske Udvej, som i Realiteten er anerkendt af alle Partier henede, den Gang det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) som Konseilspræsident søgte at gennemføre en Grundlovsændring, indeholdende en saadan Valgkredsordning som den, der nu tænkes gennemført som midlertidig Foranstaltning. Jeg har den Tro, at den evige Vippen, som der synes at skulle være i vort politiske Liv, den Vippen og Usikkerhed, som ingenlunde er skaffet af